

ESKİŞEHİR BAROSU

ESKİŞEHİR BAROSU DERGİSİ

**ESKİŞEHİR BAROSU
DERGİSİ**

3 ayda bir yayınlanır.
Yıl: 1 Sayı:2
Sahibi

---

ve
Yayın Yönetmeni
Eskişehir Barosu adına
A V U K A T
AKIN ÇAMUĞLU

Sorumlu Yönetmen:
Av. Şener BAŐIBÜYÜK

Yazı Kurulu:
Av.Cevdet ÖZKAN
Av. Ahmet VURAL

Yönetim Yeri:
Eskişehir Barosu Adliye
ESKİŞEHİR

Fiatı: 100.- TL.

Yıllık Abone: 400.- TL.

Basım Yeri:
Eskişehir Sanayi Odası

İÇİNDEKİLER

- * BAŞKANIN KÖŞESİ
Sayılar Artarken
Eskişehir Barosu Başkanı
Av. Akın ÇAMOĞLU
- * SÜREKLİLİK
Av. Kâzım KURT
- * BİR KONU, BİR KARAR, BİR İŞLEM
Av. Fikret Yılmaz ÇAVDAR
- * YENİ DEĞİŞİKLİKLER HAKKINDA

- * YARGITAY VE MAHKEME KARARLARI
- * RESMİ GAZETEDEN
- * MESLEKİ HABERLER
- * BAROMUZDAKİ STAJYER AVUKATLAR

BAŞKAN'IN KÖŞESİ SAYILAR ARTARKEN:

Baro dergisinin ikinci sayısı gerçekleştirilirken tamamı hukukçularımızın katkısıyla yaratılan bu derginin sonsuz sayılara ulaşmasını dilerim. Ancak derginin sistem ve içerik açısından doyurucu ve yararlı bir nitelik kazanması için tüm hukukçuların daha çok ilgi ve desteklerinin gerektiğini vurgulamak isterim.

Derginin, fikir yazılarını, hukuki konuların analizini, mahkeme kararlarını, ve mesleki haberleri, içermesinin yanı sıra, düzenli bir çalışma ile, hukukçulara kaynak olabilecek bir nitelik kazanması hedefimizdir.

Dergimize tüm hukukçuların gösterdiği ilgi Baromuzu çok memnun etmiştir. Özellikle Eskişehir dışından dergimize gelen üye olma istekleri ve övgü ile dolu mektuplar bizi daha eksiksiz ve noksansız çalışmaya itmektedir.

Bizleri destekleyen tüm meslektaşlarımıza ve hukukçulara gösterdikleri ilgiden dolayı şükranlarımızı sunarım.

BARO BAŞKANI
Av. AKIN ÇAMOĞLU

HUKUKCULAR LOKALİ SAYIN OR GENERAL İSMET ÇAĞLAR, VALİ HANEFİ DEMİR-
KOL VE EM.MÜD.AHMET KARAKURT'UN VE TÜM HUKUKÇULARIN KATILMASI İLE
HİZMETE GİRDİ.

HUKUK

DERGİSİ

ESKİŞEHİR

Yıl : 1

Sayı : 1

İÇİNDEKİLER

1- AMAÇ	Reşat Demirkazık
2- Atlatılan tehlike ve bir Bröğür münasebe- ti	A. Celal BOYNUK
3- Tezhihi İctihat	
4- Yargıtay kararları	
5-	Hukuk Kısmı
6-	
7-	Ceza Kısmı
8-	
9-	
10-	İera Kısmı

HAZİRAN

949

SÜREKLİLİK
Av. Kâzım KURT

Yanda gördüğünüz Eskişehir'de yayınlanan bir derginin kapağıdır. Dikkatle bakıldığında bunun Haziran 1949 yılında yayın yaşamına başlayan bir HUKUK dergisinin ilk sayısı olduğu gözden kaçmayacaktır. Sahibi ise Reşat DEMİRKAZIK'tır. Bu dergiyi çıkaranların zamanın güç koşullarıyla verdikleri uğraşmayı saygıyla anıyoruz. Otuzbeş yıl önce Eskişehir'de hem de kendi olanaklarıyla HUKUK dergisi çıkarmaya kalkışmak büyük bir cesaret ve hukuk sevgisi ile açıklanabilir. Derginin yayın yaşamının ne kadar sürdüğünü bilemiyoruz. Ancak pek uzun ömürlü olduğunu sanıyoruz. Bizim bilebildiğimiz kadarıyla Eskişehir uzun yıllardan beri bir hukuk dergisinin yokluğunun sıkıntısını çekmektedir.

Bu sıkıntı elimizdeki ikinci sayısı ile ESKİŞEHİR BAROSU DERGİSİ ile giderilmeye başlandı. Otuz beş yıl sonra bu boşluğu duyan hukukçuların gereksinimlerini karşılamak amacıyla yayına başlayan dergimiz Türk Hukuk literatürüne yenilikler getirebilecektir. Uzun süre böyle bir derginin olmayışı sanırım bu işin ne kadar güç olduğunu ortaya koymaktadır. Baro yönetimleri yarım kalması olasılığı oldukça güçlü bir işe başlamayı göze alamamışlardır. Yeni Yönetim Kurulumuz pek çok işte olduğu gibi yayıncılıkta da cesaretlidir. Kendilerini bu girişimlerinden dolayı kutluyor ve destekliyoruz.

Baro Başkanımızın ilk sayıda yayınlanan başlangıç yazısında da belirtildiği gibi derginin yaşamını sürdürebilmesi bizlerin desteğine bağlıdır. Bu destek hem derginin hazırlanmasına katılmak hem de dağıtımına yardımcı olmak suretiyle sağlanabilecektir. Öncelikle Baromuzdaki değerli hukukçu ağabeylerimizin yazıları ile sürekli destek olmaları gereklidir. Bu yazılar Türk Hukukunun gelişmesi ve çağdaşlaşması açısından zorunludur da. Kişiliği, hukuk bilgisi, deneyimi ve hukukun üstünlüğü ilkesine olan inançları ile dergimizin yaşaması ve sürekliliğini sağlayacak avukatlarımızı görev başına çağırıyoruz.

Eskişehir Barosu Türkiye Baroları arasında seçkin bir yere sahiptir. Kendisini birlik ve uyumu ile kabul ettirmiştir. Onun dergisi de Türk Hukuk yaşamında kendisini kabul ettirecektir. Dergimizi sürekli kılacak olan ise üyelerinin hukukun gelişmesi için gösterecekleri çaba ve hukukun üstünlüğüne olan sarsılmaz inancı ve bağlılığı olacaktır.

BİR KONU, BİR KARAR, BİR İŞLEM:

Demokratik Hukuk Devleti olan Türkiye'de hukuki açıdan en hassas konulardan birisi İDARİ İŞLEMLERİN YASALARA UYGUNLUĞUNUN YARGISAL DENETİMİDİR.

Yapı itibarı ile, güçlü olan İdarenin eylem ve işlemlerine karşı fertlerin hak ve menfaatleri Anayasa ve Yasalarla güvence altına alınmıştır. 2575 sayılı Danıştay Yasası, 2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri hakkındaki yasa ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Yasası bu alandaki kuralları belirleyen yasal düzenlemelerdir.

İdarenin işlemleri yasalara uygun olmalıdır. İdareye takdir yetkisi tanınan hallerde dahi, yasaların ruhu-na, yasa koyucunun amacına aykırı şekilde yapılan idari işlemler bağımsız Türk Mahkemelerince iptal edil-mektedir.

İdareye takdir yetkisi genellikle seçimlik konularda veya azami-asgari sınırlamalarda tanınmaktadır. An-cak İdare bu durumda bile işleminin gerekçesini belirtmelidir. İşlem sebep ve konu yönünden mutlaka ya-salara uygun olmalıdır. Aksi halde iptal veya tam yargı davası açılarak işlemin iptali ve uğranılan zararların ödettirilmesi için yargı yoluna başvurmak her zaman için mümkündür.

ANKARA İKİNCİ VERGİ MAHKEMESİNİN 12.1.1984 tarihli ve 1983/420-E. 1984/35 K. sayılı kararı konuya uygunluğu ve meslektaşlarımızı ilgilendirmesi açısından ilgi çekici bir örnektir.

"TÜRK MİLLETİ ADINA,

Hüküm veren Ankara 2. Vergi Mahkemesi Hakimliğince incelenen dava hakkında GEREĞİ DÜŞÜNÜL-DÜ:

Dava Konusu;2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 1-11. maddelerine istinaden bu verginin yüküm-lüsüne 1982 yılı için Belediye Meclisinin 30.12.1981 gün ve 284 sayı ile karara bağlandığı tarifeye dayalı tarhiyatın yasal olmadığı ve bu nedenle terkinini isteminden ibarettir.

Davacı; 2464 sayılı yasanın 4. maddesi (1) sayılı tarifesinde meslek erbabı mükellefden alınacak mes-lek vergisinin enaz 4.800.- TL ve ençok 14.400. TL olabileceği, aynı yasanın 96. maddesinin (B) bendinde ise meslek vergisinin " " bu kanunda belirtilen en alt ve en üst sınırları aşmamak kaydı ile mahallin çeşitli semtleri arasındaki sosyal ve ekonomik farklılıklar gözönünde tutularak " " Belediye meclislerince tesbit olunacağını amir hükme bağlandığını, yine aynı yasanın geçici 3. maddesi; Belediye Gelirleri Kanununun yürürlüğe girdiği ilk yıl olan 1981 yılı için vergi ve harç tarifelerinde yazılı enaz miktarların alınmasını em-rettiğini; buna rağmen 1982 yılı için en çok miktar üzerinden ve 96/B maddesi de nazara alınmadan Be-le-diye Meclisince yapılan tarifeye dayalı tarhiyatın yasal olmadığından bahisle terkinini talep etmiştir.

Gerçekten Ankara Belediye Meclisi encümeninin 248 sayılı tarife kararının incelenmesinde idareye ve-rilen tarife düzenleme yetkisinin, kanunda yazılı olduğu biçimde mahallin çeşitli semtleri arasındaki sos-yal ve ekonomik farklılıklar gözönünde tutulmadan kullanılarak birinci grup belediyelere ait serbest mes-lek erbabı için belirtilen enaz ve ençok vergi miktarından ençok olan 14.400. TL. meslek vergisinin sap-tandığı anlaşılmıştır.

Bu husus ilk defa yasa koyucunun amacına ters düşmektedir. Zira enaz ve ençok miktarı belirlenen tarifelere göre 1981 yılı baz alınarak (ki yasa koyucunun emriyle 1 yıl en az miktar uygulanmıştır.) diğer yıllar makul ölçüler içinde tedricen en çok miktara kadar ulaşan bir tarife yapma yetkisi Belediye Meclislerine verilmiştir. Belediye Meclisi uygulamanın ikinci yılında tarifedeki en çok miktarı kabul etmekle yasa koyucunun verdiği yetkiyi amacına aykırı olarak kullanmıştır. Ayrıca ikinci husus, yine 2464 sayılı yasanın 96/B maddesindeki "mahallin çeşitli semtleri arasındaki sosyal ve ekonomik farklılıkları"nda göz önünde bulundurulmadan tarife yapılmış olup bu da, kanunun aynı hükmüne aykırı bir husustur.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 7. maddesinin 4. fıkrasında yazılı olan "düzenleyici işlemin iptal edilmemiş olması bu düzenleyici işleme dayanan uygulamaların yargı denetimini yapılırken dava dışında tutulmuş olan düzenleyici işlemin kanuna aykırılığının saptanması halinde, hukuki varlığını sürdüren bu işleme rağmen doğrudan doğruya kanunun uygulanıp uygulanmayacağı hususunda ortaya çıkan duraksamaları ortadan kaldırmış, bu durumda mahkemeye İdari işlemin iptal edebilme olanağı tanımıştır.

Yukarıda belirtilen hususlar göz önüne alındığında; Belediye Meclisince 1982 yılı için 30.12.1981 gün ve 248 sayı ile tesbit edilen Meslek Vergisi tarifesine dayalı tarhiyat yasal dayanaktan yoksun olup en az verginin tahsili veya zaman aşımı süresiyle yasa koyucunun amacı ve 96/B maddesinde belirtilen husus da nazara alınmak suretiyle Belediye Meclisince yeniden tesbit edilecek tarifeye dayalı tarhiyat yolu açık olmak üzere, dava konusu iş bu tarhiyatın terkinde gerekmektedir.

Açıklanan nedenlerle, davanın kabulüne, 450.- sı yargılama (PTT) giderinin davalıdan alınarak davacıya verilmesine, ayrıca davalıdan 500.- sı asgari nispi karar harcının tahsiline, bunun için Maliyeye müzekkere yazılmasına 12.1.1984 tarihinde karar verildi."

Yukarıdaki kararda İdarenin işleminin Yargı organınca ele alınışı ve incelenerek karara bağlanmasındaki titizliğe dikkatinizi çekmek isterim. Yargı Organları istek halinde idari tasarrufların tenetimini mükemmel şekilde yerine getirmektedir.

Örnek kararda ortadan kaldırılan idari düzenlemenin meslektaşlarımızı ne ölçüde ilgilendirdiğini dikkate alan çalışkan yönetim kurulumuzun uyarı niteliğindeki işleminden de övgü ile bahsetmek gerekir. Kararın dayanak olarak gösterildiği Eskişehir Baro Başkanlığınının 13.4.1984 tarih ve 1984/44 sayılı yazılıyla şöyle denilmektedir.

"Belediye Başkanlığına,

Malumları olduğu veçhile 2464 sayılı kanun hükümlerine istinaden tahakkuk ve tahsil olunan meslek vergilerininin alınan kanunun 96.cı maddesinin B bendinde yer alan amir hükmün göz önünde bulundurularak 4. maddede yer alan (Bir) sayılı tarifedeki asgari ve azami hadler çerçevesinde Belediye Meclislerince karara bağlanan tarifeye dayalı olarak tarh olunacaktır.

Hal böyle iken, Belediye Meclislerince meslek vergilerine ilişkin tarifeler tesbit edilirken, kanunun 96.cı maddesinin (B) bendi hükmü hilafına mahallin çeşitli semtleri arasındaki sosyal ve ekonomik farklılıklar göz önünde bulundurulmadan ve kanunun 4. maddesinde yer alan (1) sayılı tarifedeki 14.400.- azami hadin aşıldığı ve ilgililerce buna göre tarh ve tahakkuk işlemlerinin yapıldığı gözlenmektedir.

Uygulanan bu yöntemin 2464 sayılı kanun hükümlerinin açıkça ihlali mahiyetinde olduğu tesbit eden Ankara 2. nolu Vergi Mahkemesininin 12.1.1984 gün ve Esas, 1983/420, Karar, 1984/35 kararının bir örneği ilişikte sunulmuştur.

Şehrimizde benzeri yanlış uygulamanın da 2464 sayılı kanun hükümlerine dayanılarak meslektaşlarımızın zarar görmemelerinin önlenmesi ve topyekün olarak yargı yoluna baş vurulmuş olmanın sonucunda Belediyenize külfet tahmil edecek tasarruflardan kaçınılmasına müzaharetinizle özen gösterileceği inancıyla saygılarımızı sunarız.

Yönetim Kurulumuzun ve özellikle sayın başkanımızın tüm çaba ve girişimlerinin olumlu sonuçlanacağından hiç kuşkumuz yoktur. Başarılı çalışmalarının sürekli olmasını dilerim.

13.4.1984
BARO BAŞKANI
Av. AKIN ÇAMOĞLU
AVUKAT
Fikret Yılmaz ÇAVDAR

**HUKUK
BÖLÜMÜ**

**Yargıtay İctihadı Birleştirme Büyük Genel Kurulu Kararı
Yargıtay Hukuk Genel Kurulu Kararı
Daire Kararları**

YARGITAY KARARLARI

YARGITAY 11. HUKUK DAİRESİ
ESAS: 1983/5320
KARAR: 1983/5295

"Faiz istemi hakkında olumlu veya olumsuz karar verilmemesi bozma sebebidir."

YARGITAY İLAMI

Taraflar arasındaki davadan dolayı Eskişehir As. 3. Hukuk Hakimliğince verilen 10.2.1983 tarih ve 351-96 sayılı hükmün temyizden tetkiki davalılar avukatı tarafından istenmiş ve temyiz dilekçesinin süresi içinde verildiği anlaşılmış olmakla dosyadaki kağıtlar okundu ve gereği konuşulup düşünüldü:

Davacılar vekilleri, müvekkillerinin mirasçıları olduğunu bildirerek ve davalı Sabahattin ÜNÜL'ün arabasında yolcusu iken diğer davalının arabasıyla çarpması olayında Nurullah'ın ölümü nedeniyle destekten yoksun kaldıklarını belirterek (230.000.-) lira maddi, (270.000.-) lira manevi olmak üzere toplam (500.000.-) liranın davalılardan müştereken ve müteselsilen tahsilini talep ve dava etmektedir.

Davalılar 12.2.1981 günlü oturumda davayı kabul etmediklerini beyan etmişlerdir.

MaHKemece, tarafların iddia ve savunmaları, ibraz edilen belgeler uyumsuzlukla, ilgili Asliye 2. Ceza Mahkemesinin 1979/464 E, 1981/33 K. sayılı dosyası gerekli görülen diğer belgeler celp edilmiş, destekten yoksun kalmaya ilişkin bilirkişi incelemesi yapılması sonucunda davalı Sabahattin'inin şoföründe olduğunu işaret edilerek, aşağıda dökümü yapıldığı gibi karar verilmiştir.

a- Davacı Zekiye TETİKEL için (74.618) lira destekten yoksun kalma tazminatı ile taktiren(50.000.-) lira manevi tazminatın,

b- Cezane ve saat bedeli olan (15.000.-) liranın,

c- Davacılar A. Akip TETİKEL, Nurdan TETİKEL, Hamdiye TETİKEL (Akırca) ve Fatma TETİKEL (Yüzüğüllü) için de (25.000.-) er liradan toplam (100.000.-) lira manevi tazminatın, davalı Sabahattin'den alınarak davacılar verilmesine fazlaya ilişkin istemin reddine,

Diğer davalı Yılmaz TEZSEZER hakkındaki davanın reddine,

Kararı, davacılar vekili temyiz etmiştir.

1- Dosyadaki yazılara, kararın dayandığı delillere gerektirici sebeplere ve delillerin takdirinde bir esabetsizlik bulunmamasına göre aşağıdaki bentlerin kapsamı dışında kalan davacının diğer temyiz itirazlarının reddine gerekmiştir.

2- Dava dilekçesinde davacı faiz isteminde bulunmuş olduğu halde bu konuda olumlu olumsuz hiçbir karar verilmemiş olması hükmün bozulmasını gerektirmiştir.

3- Davalılardan Yılmaz TEZSEZER hakkında dava tamamen ve diğer davalı hakkında kısmen eddedilmiş olup o yoldaki 27.6.1956 tarih ve 54/2 E. 956 K. sayılı Yargıtay kararına göre davalılar vekilleri için sadece bir avukatlık ücretinden fazlası verilemeyeceğinden Yılmaz TEZSERE hakkında tamamen reddedilen maddi tazminat isteminin tamamı reddedilen manevi tazminat üzerinden ücret tarifesinin 11. maddesine göre (3.000.-) lira ki toplam (22.800.-) lira avukatlık ücretinin, hakkında dava kısmen reddedilen Sabahattin URAL yönünden (6570.-) lirası sadece Yılmaz TEZSEZER vekiline verilmek üzere davalılar yararına ücret vekâleten davacıdan tahsiline karar verilmesi gerekirken yanlış hesap edilerek fazlaya hükmedilmesi de bozmayı gerektirmiştir.

SONUÇ: Yukarıda (2) ve (3). bentlerde gösterilen nedenlerle hükmün davacı yararına BOZULMASINA, ödediği temyiz peşin harcının isteği halinde temyiz eden iadesine 28.11.1983 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Gönderen: Avukat Stajyeri
Nazif ÇAVDAR

YARGITAY KARARI

Mehmet CANTÜRK ile Safyem Sanayi ve Ticaret A.Ş. arasında çıkan davadan dolayı Eskişehir Asliye 2. Hukuk Hakimliğince verilen 30.6.1983 gün ve 243-469 sayılı hükmü bozan dairenin 29.11.1983 gün ve 5286-5373 sayılı ilamı aleyhinde davalılar avukatı tarafından karar düzeltilmesi isteğinde bulunulmuş ve karar düzeltme dilekçesinin süresi içinde verildiği anlaşılmış olmakla dosyadaki kâğıtlar okundu, gereği konuşulup düşünüldü:

Davacı Vekili, müvekkili ve davalı şirket temsilcisi ve diğer davalıların murise Muharrem arasında akdolunan bayilik sözleşmesine göre şirketin imal ettiği ve Tavşanlı Tavukçuluk Kooperatifine verilecek yemlerden davacıya kilogram başına (25 kuruş) prim verileceği kararlaştırıldığını, ancak bundan doğan alacağın ödenmediğini ileri sürerek, (300.000) lira prim alacağının yasal faizi ile birlikte davalılardan müteselsilen tahsilini istemiş, mahkemece davanın reddine dair verilen hüküm, davacı vekilinin temyizi üzerine Dairenin 29.11.1983 gün ve 1983/5286-5373 sayılı kararı ile bozulmuştur.

Davalılar vekili karar düzeltilmesi isteminden bulunmuştur.

Dava, 30.10.1980 tarihli bayilik sözleşmesine müsteniden taahhüt edilen prim alacağının tahsilüne ilişkindir.

1. Davacı ile davalı şirketin yönetim kurulu üyesi ve müdürü bulunan diğer davalıların murisi Muharrem GÖKYILDIRIM tarafından şirket ünvanı kullanılmak suretiyle imzalanan sözleşme ile Tavşanlı Tavukçuluk Kooperatifine verilecek yemlerde kilo başına 25 kuruş prim ödeneceği kabul edilmiştir.

Ana sözleşmenin 11. maddesinde, davalı anonim şirketi idare ve temsile yönetim kurulu üyelerinin yetkili olduğu, şirket adına yapılacak muamelelerin muteber olabilmesi için temsile yetkili iki kişinin imzasının yeteceği açıklanmış ve sözleşme tarihinde özel temsil usulü kabul edilmemiştir. O halde sözleşmenin imzalandığı tarihte davalı Anonim Şirketin yönetim kurulu üyesi bulunan Muharrem'in tek başına şirketi temsile ve ilzama yetkili olmadığı anlaşılmaktadır. Her ne kadar Anasözleşmesinin 12. maddesi uyarınca, bilahare temsil yetkisi dağıtılarak, yönetim kurulunca murahhas aza ve genel müdürlüğe tayin edilen Muharrem'e bırakılmışsa da yetkiye dair bu karar, 30.10.1980 tarihli bayilik sözleşmesinden çok sonra 24.4.1981 tarihinde alınmıştır. Bu itibarla, sözü edilen yetkinin önce yapılan sözleşmeye teşmili mümkün değildir. TTK.nun 321. ve ona paralel ana sözleşmenin 11. maddesinde, açıkça şirketin çift imza ile temsil edileceği yazılıdır. Bu koşula uyulmayarak yapılmış sözleşmenin şirketi ilzam etmeyeceğinin kabulü gerekir.

2. Diğer taraftan, açılan davada sadece prim alacağı talep ve dava edilmiş olup, davalıların murisi Muharrem'in imzaladığı sözleşmenin uygulanmamış olması nedeniyle tazminat talep edilmemiştir. Kural olarak, hakim, tarafların iddia ve savunması ile bağlı olup, talepten fazlasına veya başka bir şeye hüküm veremez. (HUMK.nun 74.)

Açıklanan nedenlerle davanın reddine dair verilen mahkeme kararının onanması icap ederken, her nasılsa hükmün bozulmasına karar verildiği anlaşılmakla, Dairenin bozma kararının kaldırılması suretiyle davalı vekilinin karar düzeltme isteğinin kabulü gerekmektedir.

SONUÇ: Yukarıda açıklanan nedenlerle, davalı vekilinin yerinde görülen düzeltme isteminin kabulü ile Dairemizin bozmaya ilişkin 29.11.1983 gün ve 1983/5286-5373 sayılı kararının kaldırılarak mahkeme kararının ONANMASINA, 500.- temyiz ilam harcından peşin harcın mahsubu ile temyiz eden davacıdan alınmasına 2.3.1984 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

Gönderen: Av. Şahap DEMİNER

GÖNDERENİN NOTU:

Eskişehir Barosu dergisinin 1. Sayısının 23. sayfasında neşredilen ilam süresi içinde tarafımızdan tashihi karar istenmek suretiyle Yargıtay II. Hukuk dairesine gönderilmiş idi. Mezkur daireden verilen 2.3.1984 tarih ve 1984/1076 Esas 1984/1673 karar sayılı ilam ile baro dergisinde yayımlanan bozma kararı kaldırılmış ve mahkeme kararı onanmıştır.

YARGITAY 6. HUKUK DAİRESİ

ESAS : 12121

KARAR: 983/12133

Mahalli malikemesinden verilmiş bulunan yukarıda tarih ve numarası yazılı tahliye davasına dair karar davacı tarafından süresi içinde temyiz edilmiş olmakla dosyadaki bütün kağıtlar okunup gereği düşünüldü.

Dava, işyeri ihtiyacı nedeniyle kiralananın boşaltılması isteğine, ilişkindir. Mahkeme davayı red etmiş, hükmü davacı vekili temyiz etmiştir.

Kiralanan, ihtiyaçlı Müjgân'a ait iken, bu kimse davalı aleyhine aynı ihtiyaç nedeniyle 7.4.1981 tarihinde dava açmış, bu dava samimi görülmeyle red olunmuş iş bu karar kesinleşmiştir. Bu kez davacı koca, taşınması tevren iktisap etmiş, karısı Müjgân'ın aynı ihtiyacı için iş bu davayı açmıştır. Böylece her iki dosyada ihtiyaçlı aynı şahıstır. Ancak ilk dava 7.4.1981 tarihinde ikâme edilmiş. Bu dava ise 29.4.1983'de açılmıştır. Arada iki seneden fazla bir zaman geçmiştir. Şayet şartlarda değişiklik varsa ilk davanın red kararı, bu davaya etkili sayılmaz. Dinlenen davacı şahitleri birbirlerini teyit eden beyanları ile ihtiyaçlı kadının davalıyı çıkartamadığı için bahse konu ihtiyacı gidermek için kiralık dükkân aradığını fakat bulamadığını belirtmişlerdir. Bu durum ekonomik şartlardaki değişiklik nedeniyle ihtiyaçlının kirada da olsa çalışmak isteğini böylece koşulların değiştiğini göstermektedir. Davalı şahitleri, davaya etkili bir beyanda bulunmuşlardır. Kira ilişkisi devam ettiği sürece rayice uygun kira bedelinin istenmesi ihtiyacın samimi olmadığına delil sayılamaz. Taraf delilleri karşılaştırıldığında davacı delilleri daha baskın bulunduğundan davanın kabulü gerekirken reddi usul ve yasaya aykırıdır.

SONUÇ: Yukarıda açıklanan nedenlerle hükmün BOZULMASINA 1.12.1983 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Gönderen: Av. KAZIM KURT

Yargıtay 6. Hukuk Dairesi

Esas : 1983/12869

Karar: 1983/12708

YARGITAY KARARI

Mahalli mahkemesinden verilmiş bulunan yukarıda tarih ve numarası yazılı tahliye davasına dair karar davacılar tarafından süresi içinde temyiz edilmiş olmakla dosyadaki bütün kağıtlar okunup gereği görüldü.

Dava, işleri ihtiyacı nedeniyle kiralananın boşaltılması isteminden ibarettir. Mahkemece ihtiyaç iddiasının samimi olmadığı kabul edilerek davanın reddine karar verilmiş, hüküm davacılar vekili tarafından temyiz olunmuştur.

Davacılar kiralananın murislerinden intikal ettiğini ve kendilerinden Tülay Yumrukçal'ın eşinin emekli olmasıyla ticaretle uğraşacağını ve kiralananında gümüş eşya ve benzeri mallar satacağını ileri sürülerek kiralananın boşaltılmasını istemişlerdir. Dinlenen davacılar şahitleri iddiayı teyit etmiş ve davacılarından Tülay Yumrukçal'ın eşinin Bursa'dan Eskişehir'e gelerek ev tutup yerleştiğini ve kiralananında gümüş ve hediye eşya satacağını bildirmişlerdir. Mahallinde yapılan kesifta kiralananının işin yapılmasına elverişli olduğu tesbit edilmiştir. Davalının gösterdiği şahitler ihtiyaç hakkındaki şahadet ve delilleri ortadan kaldırma nitelikte değildir. Davacı Tülay'ın kocasının emekli olduktan sonra Bursa'dan gelip Eskişehir'e yerleşmesi ve halen boşta bulunması ihtiyacının delilidir. Daha evvel davacıların murisinin muhtelif nedenlere dayanarak dava açması ve davaların reddedilmesi mevcudiyeti belirtilen ihtiyacı etkiler nitelikte değildir. Bir kimsenin zengin olması çalışmamasını gerektirmez. Hükümde zengin olanın çalışmaya ihtiyacı olmadığı belirtilirken dükkân açmak ve sermaye bulmak imkanının olmadığı kabulü de yerinde değildir. Bu hususlarda davaya etkili bulunmamaktadır. Bu cinetler nazara alındığında ve dosyadaki tüm deliller bir arada değerlendirildikçe ihtiyacın gerçek ve samimi bulunduğu kabul edilerek kiralananın boşaltılmasına karar verilmek gerekirken yazılı şekilde red kararı verilmesi usul ve kanuna aykırıdır.

SONUÇ: Hükmün yukarıda açıklanan nedenle bozulmasına 13.12.1983 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.

Gönderen: Av. Kazım KURT

Yargıtay 5. Hukuk Dairesi
Tarih : 6.3.1984
Esas : 1984/1881
Karar : 1984/1974

"Yasaya aykırı şekilde çıkarılan ve tebliğ edilen davetiye üzerine gelmeyen davalının gıyap kararı da tebliğ edilmeksizin duruşma yapılarak karar verilmesi yasaya aykırıdır."

Taraflar arasındaki Kamulaştırma Yasasının 17. maddesi uyarınca tescil davasından dolayı yapılan yargılama sonunda; Davanın kabulüne dair verilen yukarıda gün ve sayıları yazılı hükmün Yargıtayca incelenmesi davalı vekili yönünden süresinde verilen günlü dilekçe ile istenilmiş olmakla dosyadaki belgeler okunup iş anlaşıldıktan sonra gereği görüşülüp düşünüldü.

Davanın açıldığı günde yürürlükte bulunan 6830 ve 8.11.1983 günü yürürlüğe giren 2942 sayılı kamulaştırma kanununun 17. maddelerinde, kamulaştırmayı yapan idareci diğer koşullar yerine getirildiğinde ve banka makbuzu ile belge örnekleri mahkemeye verildiğinde "Mahkemenin iki tarafı derhal davet ederek, gelmemeleri halinde gıyaplarında, belgeleri inceleyerek, kamulaştırma usulüne uygun şekilde tamamlanmış ise, taşınmaz malın kamulaştırmayı yapan idare adına tesciline karar vereceği" esası kabul edilmiş ve 6830 sayılı yasanın 14. maddesinin son fıkrasında, 2942 sayılı yasanın 37. maddesinde "Bu yasalardan doğan ve adli yargıda çözümlenmesi gereken anlaşmazlıkların basit yargılama usulü ile görüleceği" ilkesi de benimsenmiştir. Bu maddelerde kendisine yollama yapılan HUMK.nun basit yargılama usulüne ilişkin 509 ve 510. maddelerinde ise taraflara "tayin olunacak duruşma gününde hazır bulunmaları için davetiye tebliğ ve bu davetiyede belgelerini belli günde göndermeleri ve gıyaplarında da karar verilebileceği ihtar olunacağı" bu biçim bir tebliğ üzerine "iki taraftan biri gelmese bile kendisine gıyap kararı tebliğ edilmeyeceği" öngörülmüştür. Bu durumda davetiye tebliği üzerine gelmeyen tarafa, gıyap kararı tebliğ edilmeksizin duruşmanın sürdürülmesi ve karar verilmesi, tebliğ edilen davetiyeye, anılan maddeler gereği gelmese bile gıyap kararı tebliğ edilmeksizin 509. ve 510. maddelere göre işlem yapılarak karar verileceği meşruhatı verilmesine bağlıdır. Oysa 15.8.1983 günlü oturum için davalının İstanbul adresine çıkartılıp 4.8.1983 günü komşusuna haber verilerek, mahalle muhtarlığına gönderilen davetiyede böyle bir kayıt yoktur.

O halde yasaya uygun olmayarak çıkarılan ve tebliğ edilen davetiye üzerine gelmeyen davalıya, gıyap kararı da tebliğ edilmeksizin duruşma yapılarak yazılı şekilde tescile karar verilmesi doğru bulunmamıştır.

Davalı vekilinin temyiz itirazları bu bakımdan yerinde görülmemiş olduğundan hükmün yukarıda açıklanan nedenle İ.U.M.K.nun 428. maddesi gereğince BOZULMASINA, diğer yönlerin şimdilik incelenmesine yer olmadığına ve istenildiğinde temyiz harcının geri verilmesine 6.3.1984 gününde oybirliği ile karar verildi.

Gönderen
Av. Buluç BAŞARAN

Yargıtay 3. Hukuk Dairesi
Tarih : 13.2.1984
Esas : 1984/547
Karar : 1984/595

"Saptanacak yıllık kira bedeli; arsa dahil binanın asgari beyan edilecek değerinin %7'sinden aşağı olamaz."

"Mahkemece, emlak vergisi beyannamesinde bildirilen değer dikkate alınarak kira parası tesbit edilmiştir.

Bu şekilde beyan edilen değerler, taşınmaz mal sahibinin isteğine göre kira parası tesbitine olanak sağlayacağından bu beyana dayanılarak kira parası tesbit edilemez.

Yargıtayın kökleşen içtihatlarına göre kira parasının tesbitine esas olacak değer, Emlak Vergisi beyannamesinin asgari beyanının hesabına ait kısmın 28. inci numarasında açıklanan arsa dahil binanın asgari değeridir. Tesbit edilecek yıllık kira parası, arsa dahil binanın asgari beyan edilecek değerinin %7'sinden aşağı olmayacaktır.

Mahkemece yargıtayın bu konudaki içtihatlarına yanlış anlam verilerek beyannamedeki vergiye tabi rayiç bedel esas alınıp kira parası saptanmıştır. Toptan eşya fiyat indexindeki artışın kira bedeline yansyan bölümü dikkate alınarak bulunacak kira parasıyla arsa dahil binanın asgari beyan değerine göre hesaplanacak aylık kira paralarından hangisi fazla ise ona hükmedilmesi gerekir.

Bu itibarla yukarıda açıklanan esaslar gözönünde tutulmaksızın yazılı şekilde hüküm tesisi isabetsiz, temyiz itirazları bu nedenlerle yerinde olduğundan kabulü ile hükmün HUMK.nun 428. maddesi gereğince BOZULMASINA ve 500. lira fazla alınan harcın istek halinde temyiz edene iadesine, 13.2.1984 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Gönderen: Av. Akın ÇAMOĞLU
Av. Fikret Yılmaz ÇAVDAR

YARGITAY HUKUK GENEL KURULU

ESAS: 1982/6-84
KARAR: 1984/400

Taraflar arasındaki "tahliye ve alacak" davasından dolayı yapılan yargılama sonunda : Eskişehir 3. Sulh hukuk mahkemesinde davanın kabulüne dair verilen 7.7.1981 gün ve 1981/430-1981/591 sayılı kararın incelenmesi davalı vekili tarafından istenilmesi üzerine Yargıtay 6. Hukuk Dairesinin 21.10.1981 gün ve 8670-13959 sayılı ilamı ile (davalı 6.7.1981 tarihli dilekçesinde ihtara konu olan paraların gerek ihtardan önce gerekse ihtardan sonra davacıya götürülerek verilmek istendiğini ve davacının almayıp oyaladığını ve çekilen ihtarın bir formalite olduğunu bildirdiğini savunmuş ve bu dilekçesinde gösterdiği şahidin dinlenmesini istemiştir. 11.3.1959 tarih 23/20 sayılı içtihadı birleştirme kararı gereğince iki haklı ihtarda paranın ihtardan önce ve temerrüde ihtardan sonra 30 gün içinde ödenmek istendiğinin şahitle ispatı mümkündür. Bu nedenle davalının savunmasının incelenmesi ve gösterdiği şahidin dinlenmesi ve ondan sonra delillerin tükdiri ve hasol olacak sonuç dairesinde bir karar verilmesi gerekirken, yazılı şekilde red kararı verilmesi usul ve kanuna aykırıdır..) gerekçesiyle bozularak dosya yerine geri çevrilmeyle, yeniden yapılan yargılama sonunda mahkemece önceki kararda direnilmiştir.

Temyiz Eden: Davalı vekili

HUKUK GENEL KURULU KARARI

Hukuk Genel Kurulunca incelenerek direnme kararının süresinde temyiz edildiği anlaşıldıktan ve dosyadaki kağıtlar okunduktan sonra gereği görüldü:

Tarafların karşılıklı iddia ve savunmasına, dosyadaki tutanak ve kanıtlara, bozma kararında açıklanan gerektirici nedenleri göre, Hukuk Genel Kurulunca da benimsenen yasaya aykırıdır. Bu nedenle direnme bozulmalıdır.

SONUÇ: Davalı vekilinin temyiz itirazlarının kabulü ile, direnme kararının özel Daire Bozma - kararında gösterilen nedenlerden dolayı H.U.M.K.nun 429. maddesi gereğince BOZULMASINI istek halinde temyiz peşin harcının geri verilmesine, 11.4.1984 gününde oy birliğiyle karar verildi.

Gönderen: Av. KAZIM KURT

CEZABÖLÜMÜ

Daire Kararları

YARGITAY 5. CEZA DAİRESİ

ESAS : 1983/3846

Karar : 1983/4088

Zina yaptıkları iddiasıyla sanıklar Aysel ŞAHİN ve Hüseyin AKBULUT'un yapılan yargılamaları sonunda müsnet suçtan beraatlerine dair Eskişehir 3. Asliye Ceza Hakimliğinden verilen 31.12.1982 gün ve 1982/279 Esas 1982/551 Karar sayılı hükmün süresi içinde Yargıtayca incelenmesi o yer C.Savcısı ve müdahil tarafından istenilmiş ve şartı yerine getirilmiş olduğundan dava evrakı C.Başsavcılığında tebliğname ile daireye gönderilmekle incelenerek gereği düşünüldü:

Zina şüphesi ile şikayetçi tarafından izlenen sanıkların evin odası içinde bir arada yakalanmaları üzerine Sanık Hüseyin AKBULUT'un pencereden kaçtığı sırada kendisini yakalamak isteyen şikayetçi ile mücadeleye giriştiği, oluş mahkemece de bu biçimde kabul edildiği, bu halin zina maksadını gösterdiği ve sanıkların elinde olmayan nedenle icrai hareketleri tamamlayamadıkları, bu durumda zinaya eksik teşebbüs suçu oluştuğu halde yazılı gerekçe ile beraat kararı verilmesi,

Yasaya aykırı, C.Savcısı ile müdahilin temyiz itirazları bu itibarla yerinde olduğundan hükmün tebliğname gibi CMUK.nun 321. maddesi gereğince BOZULMASINA müdahilin depo parasının geri verilmesine 1.12.1983 tarihinde oy birliği ile karar verildi.

C.S. Yardımcısı Arif ÖZDER

T.C.
YARGITAY
4. Ceza Dairesi

Esas :1984/382
Karar :1984/378

Geceleyin konut dokunulmazlığını bozmak, görevli memura direnmek, tehdit ve sarhoşluktan sanık Remzi Atasayar'ın 3005 sayılı kanuna göre yapılan duruşması sonunda: T.C.K.nun 193/2, 258/1-3, 191/1, 95/2, 572/2, 71,74, 6085 sayılı kanununun 60/E. maddeleri gereğince 8 ay 7 gün hapis, 6 ay hafif hapis cezaları ile mahkumiyetine, 1 ay 22 gün süre ile ehliyetinin geri alınmasına ve ertelenmiş cezasının aynen çektilmesine dair, (Eskişehir) 3. Asliye Ceza Mahkemesinden verilen 14.12.1983 günlü hükmün Yargıtayca incelenmesi sanık tarafından süresinde istida ve şartı depo parası verilmek suretiyle ifa edilerek dava evrakı ONAMA isteyen 9354 sayılı Tebliğname ile daireye gönderilmekle okundu gereği konuşulup düşünüldü.

Yerinde görülmeyen sair itirazların reddine: Ancak:

Sarhoşluk suçundan itiyadın husulünü mucip olan ve hususi tekerrüre esas teşkil eden 1. hükmün kesinleştiği 18.2.1975, 2. ci hükmün kesinleştiği 21.11.1975 tarihleri ile son suçun işlendiği tarih arasında 5 yıldan fazla müddetin geçmesiyle eski hükümlülüğün kanuni neticelerinin ve bu arada tekerrüre ve itiyada esas olmak kabiliyetninin kalkmış olduğu gözetilmeksizin T.C.K.nun 572/1. maddesi yerine 572/2. maddesi ile ceza tayini,

Bozmayı gerektirmiş sanığın temyiz itirazları bu itibarla yerinde görülmüş olduğundan tebliğnamedeki onama isteyen düşünceinin reddiyle, hükmün bu sebepten dolayı BOZULMASINA, depo parasının geri verilmesine, 30.1.1984 gününde oybirliğiyle karar verildi. 3.2.1984

Gönderen: Av. Stajyeri
Nazif ÇAVDAR

T.C.
YARGITAY
7. Ceza Dairesi

Esas: 1983/1281
Karar:1984/1199

1918 sayılı Yasaya aykırı davranıştan sanık hakkında yapılan duruşma sonunda; Hükümlülüğüne, teybin müsadairesine dair ESKİŞEHİR 1. Asliye Ceza Mahkemesinden verilen 7.7.1983 tarihli hükmün Yargıtayca incelenmesi, müdahil vekili tarafından süresinde istenilerek depo parası ile şartı yerine getirilen dava evrakı C.Başsavcılığının onama isteyen 15.2.1984 tarihli tebliğnamesiyle daireye verilmekle, dosyadaki kağıtlar okunduktan sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

5 sayıfeli tarihli raporu hükme dayanak yapılan bilirkişiler Tunç Barut, Fevzi Hastürk ve Fevzi Narin'in kimlik ve yeminlerini içeren Ankara 7. Asliye Ceza Mahkemesinin 1983/49. tal. Nolu imzalatılmaması suretiyle CMUK. nun 264 ve 217/1 maddelerine aykırı davranılması,

Yasaya aykırı, Müdahil Hazine Vekilinin temyiz itirazı bu nedenle yerinde görüldüğünden hükmün süir yönleri incelenmeksizin isteme aykırı olarak BOZULMASINA, depo parasının geri verilmesine, 29.2.1984 günü oybirliği ile karar verildi.

Gönderen: Av. Stajyeri
Nazif ÇAVDAR

YARGITAY 2. HUKUK DAİRESİ
ESAS: 1983/10216
KARAR: 1983/10329

"Davacı eşini eve davet etmekle ihtardan önceki dönemde meydana gelmiş olayları hoş görü ile karşılamış yani evlilik birliğinin çeki-
lebilir olduğunu kabul etmiş sayılır. Bu nedenle ancak ihtardan sonraki devrede yeni olayların varlığı iddia ve ispat olunduğu takdirde boşanmaya karar verilebilir."

Kemal KIYIK ile, Gülşen KIYIK arasındaki boşanma davasının yapılan muhakemesi sonunda tarafların boşanmalarına dair verilen hükmün temyiz mürafaa icrası suretiyle tetkiki davalı tarafından istenilmekle, duruşma için tayin olunan günde temyiz eden vekil ve Av. Şinasi ETİK ile karşı taraf vekili Av. Atilla TARCAN geldiler. Gelenlerin konuşması dinlendikten sonra işin incelenerek karara bağlanması için başka bir güne bırakılması uygun görüldü. Bu gün dosyadaki bütün kağıtlar okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

Dava şiddetli geçimsizlik ve terk sebebine dayanılarak açılmıştır. Davacı eşini eve davet etmekle ihtardan önceki dönemde meydana gelmiş olayları hoşgörüle karşılamış aile birliğinin sarsıntıya uğramadığını ve ortak hayatın çekilebilir olduğunu kabul etmiş sayılır. Bu bakımdan intarda önceki zamana ait vakıalar artık geçimsizlik sebebiyle boşanma davasına esas alınamaz. Ancak ihtardan sonraki devrede yeni olayların varlığı iddia ve ispat olunduğu takdirde boşanmaya karar verilebilir isede bu dönemde ilgili olayların varlığı da iddia ve ispat olunmuştur.

Haklar iyiniyetle kullanıldığı zaman hukuki sonuç doğurabilir. (MK.2.) Bu kurala aykırılık halinde, kanuni himaye mümkün değildir. Onun için, ihtar samimi bir arzunun ürünü olmalıdır. Oysa, davacı bir yandan eşini eve davet etmektedir. Bu durumda çağırmanın içtenlikle yapıldığını, kabul etmek mümkün değildir. Onun için ihtar geçersiz sayılarak davanın reddi zorunludur.

Açıklanan sebeplerle davanın reddi gerekirken, bu yönler gözetilmeden boşanmaya karar verilmesi usul ve kanuna aykırıdır.

SONUÇ: Temyiz edilen kararın gösterilen sebeple BOZULMASINA bozma sebebine göre, diğer yönlerin şimdilik incelenmesine yer olmadığına ve duruşma için taktir olunan 6500.- lira vekalet ücretinin davadan alınıp davalıya verilmesine 27.12.1983 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.

Gönderen: Av Stajyeri
NAZİF ÇAVDAR

YARGITAY İÇTİHADI BİRLEŞTİRME BÜYÜK GENEL KURULU KARARI

Esas No : 1983/7
Karar No : 1984/3

Özet: Harca tâbi olmayan davalarda, hâkimin dava dilekçesini havale tarihinde, harca tâbi davalarda ise, harcın ödendiği tarihte dâva açılmış sayılır. Ancak, dâva dilekçesinin ilgilisi tarafından daha sonraki bir tarihte mahkeme kalemine verildiği kalemce belgelendirilmiş ise, davanın o tarihte açıldığının kabulü gerekir.

1086 Sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 178. maddesi uyarınca, davanın ne zaman açılmış sayılacağı konusunda, Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 5/6/1974 gün ve 1970/7-877-648 sayılı, 4/6/1976 gün ve 1976/5-1783-2181 sayılı, 17/2/1965 gün ve 524/D-1-74 sayılı, 2/4/1969 gün ve 1967/9-772-207 sayılı kararlarıyla, birinci Hukuk Dairesinin 5/5/1981 gün ve 4270-6131 sayılı 25/6/1981 gün ve 8829-8613 sayılı; Dördüncü Hukuk Dairesinin 15/6/1972 gün ve 3710-5743 sayılı; Beşinci Hukuk Dairesinin 28/6/1961 gün ve 3000-2881 sayılı, 16/11/1981 gün ve 10563 - 11150 sayılı, 24/6/1969 gün ve 3072-3818 sayılı; Altıncı Hukuk Dairesinin 31/5/1957 gün ve 2920-4661 sayılı, 21/9/1982 gün ve 7639-8106 sayılı; Sekizinci Hukuk Dairesinin 22/6/1979 gün ve 6154-7150 sayılı; Onbirinci Hukuk Dairesinin 16/9/1976 gün ve 3304-3793 sayılı; Onbeşinci Hukuk Dairesinin 15/4/1982 gün ve 681-890 sayılı kararları arasında içtihat aykırılığı bulunduğu ileri sürülerek, içtihatların birleştirilmesinin istenilmesi üzerine, anılan kararlar arasında aykırılık bulunduğu, Yargıtay Birinci Başkanlık Kurulunun 30/6/1983 gün ve 66 sayılı Kararıyla da benimsenerek, sözkonusu aykırılığın İçtihadî Birleştirme yoluyla giderilmesi istenilmekle; Yargıtay İçtihadî Birleştirme Büyük Genel Kurulunda, raportör üyenin açıklamaları dinlendikten ve kararlar arasında aykırılık bulunduğu oybirliğiyle karar verildikten sonra işin esası görüşüldü:

Dava açılmasının, hem maddî hukuk, hem de usul hukuku bakımından doğurduğu bazı sonuçlar vardır. Örneğin, dava açılmakla zamanaşımı kesilir. Davacı, davalının rızası olmaksızın davasını takipten vazgeçemez. Hâl böyle olunca, davanın açıldığı zamanın belirlenmesi büyük önem taşır.

Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 178. maddesinde, (harca-tâbi olsun veya olmasın) "dâva, dâva dilekçesinin mahkeme kalemine kaydı tarihinde açılmış sayılır" denilmektedir. Bu hükümdeki (dilekçenin mahkeme kalemine kaydı) sözü dava dilekçesinin mahkeme kalemindeki ilgili deftere (esas, muhabere veya tevzi defteri) kaydı anlamındadır. Ne var ki, bir dâva açılırken yapılması gerekli işlem, sadece dâva dilekçesinin mahkeme kalemindeki deftere kaydı işleminden ibaret değildir. Gerçekten, dâva dilekçesi önce hâkime verilir. Hâkim, dilekçeyi (üzerine verildiği tarihi yazıp imzalamak suretiyle) mahkeme kalemine havale eder. Şayet dava harca tâbi ise, dâvacı Harçlar Kanunu hükümleri uyarınca gerekli harçları da ödedikten sonra, dâva dilekçesi mahkeme kalemindeki ilgili deftere kaydedilir. Nitekim, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun yürürlüğe girdiği günden bu yana yerleşmiş uygulama bu yoldadır.

Hemen belirtmek gerekir ki, az yukarıda açıklanan işlemlerin aynı günde yapılıp bitirilmesi halinde, dâvanın o gün açılmış sayılacağına herhangi bir duraksama yoktur.

Ancak, hâkimin dava dilekçesini mahkeme kalemine havale ettiği tarihte, harca tâbi olan davalarda gerekli harçların ödendiği ve dilekçenin deftere kaydının yapıldığı tarihler birbirinden farklı ise, dava ne zaman açılmış sayılacaktır?

İşte İçtihadî Birleştirmenin konusunu oluşturan ve çözümü gereken sorun budur.

Yapılan görüşmeler sırasında, harca tâbi olmayan davalarla, harca tâbi davalarda davanın açılma zamanı ayrı ayrı incelenmiş ve tartışılmıştır. Şöyleki:

1- Harca tâbi olmayan davalarda, dava dilekçesi hâkim tarafından usulen kaleme havale edilmekle, artık mahkemenin tasarrufuna geçmiş sayılır. Çünkü, bu gibi davalarda davacı, dava dilekçesini hâkime vermekle kendisine düşen görevi yerine getirmiş ve yapacağı başka bir işlem kalmamıştır. Bir başka anlatımla artık davacının dava dilekçesi üzerindeki tasarruf yetkisi sona ermiş ve dilekçe mahkemenin malı olmuştur. Bu bakımdan, hâkimin dilekçeyi davacıya geri vermeyip, aynı gün ilgili deftere (esas, muhabere veya tevzi defterine) kaydının yapılması için bir görevli ile mahkeme kalemine göndermesi gerekir. Demek oluyor ki, harca tâbi olmayan davalarda, dava dilekçesinin hâkim tarafından mahkeme kalemine havale edildiği gün, dilekçenin deftere kaydı yapılmalıdır. Hal böyle olunca, hâkimin dilekçeyi kaleme havale ettiği tarih, kayıt tarihi sayılmalı ve o tarihte davanın açılmış olduğu kabul edilmelidir.

Buna rağmen, dilekçenin deftere kaydı işlemi, hâkimin, havale tarihinden daha sonraki bir tarihte yapılmış ise, dava hangi tarihte açılmış sayılacaktır?

Bu durum, davacının kusurlu davranışının sonucu olabileceği gibi, mahkeme kalemindeki bir ihmal ve gecikmeden de doğmuş olabilir. Gerçekten, hâkimin dava dilekçesini havale ettikten sonra, bir görevli ile mahkeme kalemine göndermesi gerekirken, (hatalı ve sakıncalı bir tutumla) dilekçeyi iş sahibine geri vermiş ise, bu kişi dilekçeyi aynı gün mahkeme kalemine götürmeyerek, bir süre kendi yedinde tutmuş ve daha sonraki bir tarihte kaleme götürmüş olabilir. Bununla beraber, iş sahibi dilekçeyi hâkimin havale ettiği gün mahkeme kalemine verdiği halde, dilekçenin, görevli memurun ihmali yüzünden aynı gün deftere kaydedilmemiş olması da mümkündür. Böyle bir durumda, davacı kendisine düşen görevi yerine getirmiş bulunduğundan, deftere kayıt işlemindeki gecikmenin dâvacı aleyhine bir sonuç doğurmaması ve kalemin ihmalden davacının zarar görmemesi gerekir. Öyle ise, hâkimin dilekçeyi kaleme havale ettiği tarihte dava açılmış sayılmalıdır.

Buna karşılık davacı, hâkimin havale ederek yine kendisine verdiği dilekçeyi aynı gün mahkeme kalemine götürmemiş ve bir süre yanında taşıdıktan sonra kaleme vermiş ise, bu kusurlu davranışın sonucuna katlanmak zorundadır. Ancak, dava dilekçesinin ilgilisi tarafından, havale tarihinden sonraki bir tarihte mahkeme kalemine verildiği kalemce belgelendirilmeli ve bu belgede iş sahibinin de imzası bulunmalıdır. Aksi halde, deftere kayıt işleminin mahkeme kaleminde geciktirildiği kabul edilmeli ve dâva, hâkimin dilekçeyi havale ettiği tarihte açılmış sayılmalıdır. Çünkü davacının mahkeme kalemindeki görevlinin ihmali sonucu, dilekçenin deftere geç kaydedildiğini ispatlaması çok güç ve hatta imkânsızdır. Oysa ilgili kişinin dilekçeyi, hâkimin havale gününden sonraki bir günde kaleme verdiğinin, yukarıda açıklanan şekilde belgelendirilmesi halinde, dâva o tarihte açılmış sayılacak ve bu yönünün ayrıca ispatı gerekmiyecektir.

O halde, harca tâbi olmayan davalarda, hâkimin dilekçeyi havale tarihinde dâva açılmış sayılır. Ancak, dâva dilekçesinin ilgilisi tarafından daha sonraki bir tarihte mahkeme kalemine verildiği kalemce belgelendirilmiş ise, dâvanın o tarihte açıldığının kabulü gerekir.

2- Harca tâbi davalarda davacı, dava dilekçesini hâkime havale ettirmek suretiyle kendisine düşen görevi yerine getirmiş sayılamaz. Çünkü, dilekçenin hâkim tarafından havalesi ile davacının dilekçe üzerindeki tasarruf yetkisi henüz sona ermemiş dilekçe mahkemenin malı olmamıştır. Davacının, Harçlar Kanunu hükümleri gereğince ödemekle yükümlü bulunduğu harçları da yatırmış olması gerekir. Böylece harca ilişkin işlemleri de tamamlayıp gerekli harçları ödedikten sonradır ki, davacı kendisine düşen görevi yerine getirmiş sayılabilir. Bundan sonra artık davacının dava dilekçesi üzerindeki tasarruf yetkisi sona ermiş ve dilekçe mahkemenin malı olmuştur.

Hal böyle olunca harca tabi davalarda dilekçenin kaleme verilmesi üzerine, gerekli harç tahakkuk ettirilerek, tahsil edilmeli ve o gün dilekçe deftere kaydedilmelidir. Vezne teşkilâtı bulunduran yerlerde davacı gerekli harçları ödedikten sonra, dilekçe kendisine verilmeyip bir görevli ile doğrudan mahkeme kalemine gönderilmeli ve aynı gün kalemdeki ilgili deftere kaydı yapılmalıdır. Harcın Maliyece tahsili gereken hallerde ise, ilgiliye bir tahakkuk belgesi verilmeli ve harcın ödendiğine ilişkin makbuzun mahkeme kalemine ibrazı üzerine, deftere kayıt işlemi gerçekleştirilmelidir. Çünkü, gerekli dava harcı ödenmekle artık davacı tarafından yapılacak bir işlem kalmamıştır. Dilekçenin deftere kaydı ise, mahkeme kalemince yapılacak bir işlemdir.

Fakat, az yukarıda açıklanan şekilde işlem yapılmayarak dilekçe davacıya verilmiş ve onun tarafından harcın yatırıldığı günden sonraki bir günde kaleme götürülmüş ise, bu yön kalemdeki görevliler tarafından, dilekçeyi getiren ilgilinin de imzası alınmak suretiyle belgelendirilmelidir. Bu durumda dava, dilekçenin mahkeme kalemine verildiği tarihte açılmış sayılacaktır. Aksi takdirde, dava dilekçesinin, gerekli harçların ödendiği tarihte mahkeme kalemine verildiği kabul edilerek dava o tarihte açılmış sayılacaktır. Bu görüşün nedenlerine, yukarıda harca tâbi olmayan davalarla ilgili açıklamalar sırasında değinildiği için, burada tekrarlamakta bir yarar görülmemiştir.

O halde, yukarıda açıklanan nedenlerle, harca tâbi davalarda, harcın ödendiği tarihte dava açılmış sayılır. Ancak, dava dilekçesinin daha sonraki bir tarihte mahkeme kalemine verildiği kalemce belgelendirilmiş ise, davanın o tarihte açıldığı kabulü gerekir.

Kurulda yapılan müzakereler sırasında bir kısım üyeler tarafından (..... harca tâbi olsun veya olmasın, davanın, HUMK.nun 178. maddesi hükmünce, dava dilekçesinin mahkeme kalemindeki deftere kaydı tarihinde açılmış sayılacağı; hâkimin dilekçeye havale tarihinin veya harcın ödendiği tarihin, davanın açıldığı tarih olarak kabul edilemeyeceği; harç ödenmemiş olsa bile, davanın açılmış sayılabileceği, harcın sonradan da ödenebileceği ...) yolunda görüşler ileri sürülmüştür.

Ne var ki, anılan bu görüşler, yukarıda açıklanan gerekçe ve düşüncelerle Kurulun çoğunluğu tarafından benimsenmemiştir.

Yine bazı Kurul Üyeleri tarafından ileri sürülen (. görüşmelerin devamı sırasında, 3/2/1984 günlü Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren ve Hukuk ve Ticaret Mahkemelerinin Yazı İşleri Talimatnamesinin 18. maddesini değiştiren Yönetmeliğin, davanın açılma zamanını belirlemiş olduğu; bu nedenle, İçtihadı Birleştirmenin konusunun kalmadığı . . .) yolundaki görüş de, (. . . Yönetmelikte yapılan değişikliğin, İçtihadı Birleştirme görüşmelerini etkilemeyeceği . . .) gerekçesiyle Kurulun büyük çoğunluğu tarafından benimsenmemiştir.

SONUÇ: Yukarıda açıklanan nedenlerle; harca tâbi olmayan davalarda, hâkimin dâva dilekçesini havale tarihinde; harca tâbi davalarda ise, harcın ödendiği tarihte dâvanın açılmış sayılacağına; ancak, dava dilekçesinin ilgilisi tarafından daha sonraki bir tarihte mahkeme kalemine verildiğinin kalemce belgelendirilmiş olması halinde, davanın o tarihte açıldığı kabulü yapılmayacağına, birinci ve ikinci toplantılarda 2/3 çoğunluk sağlanamadığından, harca tâbi olmayan davalar yönünden 19/12/1983 günlü üçüncü ve harca tâbi davalar yönünden ise, 6/2/1984 günlü dördüncü toplantıda oyçokluğu ile karar verildi.

RESMÎ GAZETEDEN

- 1- 1-Mayıs-1984 gün ve 18388 sayılı Resmi Gazete
2999 sayılı kanunla memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında değişiklik yapması için yetki kanunu
- 2- Aynı tarih ve sayılı Resmi Gazetede
3000 sayılı kanunla 2644 sayılı tapu kanununun 26 cı maddesine bir fıkra ilave edilmesi hakkında.
- 3- 30/Nisan/1984 tarih ve 18387 sayılı Resmi Gazetede Hakimlerle ilgili atamalar.
- 4- 8/Mart/1984 tarih ve 18335 sayılı Resmi Gazete ile
2981 sayılı kanunla İmar İskan ve gecekondü mevzuatına aykırı yapılara uygulanacak bazı işlemler ve 6785 sayılı imar kanununun bir maddesinin değiştirilmesi hakkında.
- 5- 16/Mart/1984 tarih ve 18343 sayılı Resmi Gazetede Tapu Kanununun 26 cı maddesine bir fıkra eklenmesi
Veraset ve intikal kan. değişik 19 ncu mad. 2 ci fıkrasının değiştirilmesi hakkında.
84/7791 T.C. Emekli Sandığı, S.S.K. ve Bağ-Kur'dan aylık alanların vergi iadesi hakkında
- 6- 17/Mart/1984 tarih ve 18344 sayılı resmi gazetede 2985 sayılı toplu konut kanunu.
- 7- 29/Mart/1984 tarih ve 18356 sayılı resmi gazetede 84/7860 yurt dışına çıkışlarda uygulanacak esaslar hakkında karar.

MESLEK HABERLERİ

1- Baromuzca düzenlenen seminerde Prof. Dr. Kâmil MUTLUEK vergi suçu cezaları, Doç. Dr. Yahya Kâzım ZABUNOĞLU ise idari yargılama alanında yapılan son yasal düzenlemelerin değerlendirilmesi ve uygulamadaki sorunlar hakkında dinleyicilere aydınlatıcı bilgiler sundular.

2- 3. Asliye Ceza Yargıci Süleyman KIZILTAN'ın Konya Devlet Güvenlik Mahkemesine, C. Savcı Yardımcısı Günay KUMRU'nun İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesine atanmaları nedeniyle şehir kulübünde verilen veda yemeği neşe içinde geçti.

Baro Başkanı Av. Akın ÇAMOĞLU yemek sırasında yaptığı konuşmada "Eskişehir'de görev yapan tüm hukukçuların katkısıyla kendisini yetiştiren çok değerli yargıç ve savcılar istedikleri hedeflere ulaşmışlardır. Bu olay adliyemizin ve baromuzun en büyük sevinç kaynağıdır." dedi.

3- 23.NİSAN.1984 tarihinde AKTUR TURİZM şirketinin katkısıyla Baromuzca düzenlenen DATÇA gezisine yirmiye yakın hukukçu katılmıştır. Türkiye'nin eşsiz doğa güzelliklerine sahip tesislerde kısa da olsa dinlenme olanağı bulan hukukçularımız çok memnun kalmışlardır.

Tüm Hukukçular arasında dayanışmayı artırmaya ve güçlendirmeye yönelik bu tür geziler sık sık düzenlenecektir.

4 Birçok meslek fertlerinin, güçlü örgütlenmeleri sonucu, dayanışmalarını artırıcı fonksiyonu olan lokallerin bulunduğu kentimizde tüm hukukçular da nihayet kendi lokallerine kavuştular.

Baromuzun sorumluluğu ve girişimleri sonucu gerçekleştirilen Hukukçular Lokalinin açılışına Sıkıyönetim Komutanımız Korgeneral İsmet ÇAĞLAR, Valimiz Hanefi DEMİRKOL, Emniyet Müdürümüz Ahmet KARAKURT ve tüm hukukçular katıldılar. Açılış onuruna verilen kokteylde hukukçuların ve konukların çok memnun oldukları gözlemlendi.

Bundan böyle yemek ve eğlence ihtiyacını giderecek olan lokalimiz tüm hukukçuların hizmetine açık olacaktır. "Bir tesisi açmaktan çok yaşatmanın önemli olduğunu" vurgulayan Baro Başkanı Av. Akın ÇAMOĞLU "Bu tesisi yaşatmak tüm hukukçuların görevidir." dedi.

5- Askerlik görevini yapmak üzere kentimizden ayrılacak olan Avukat ve hakim stajyerlerine Baro yönetimi kurulunca bir veda yemeği verildi.

Serenad Restoranda verilen yemeğe Baro Başkanı Av. Akın Çamoğlu ve Av. Erol Sütken ile Hakim ve Av. Stajyerleri katıldılar.

6- Baromuzun kuruluşunun 66. yıldönümü nedeniyle Baro Yönetim Kurulunun 2.MART.1984 Cuma günü verdiği kutlama yemeği çok görkemli geçti.

Yemekte Eskişehir Barosuna kayıtlı en eski Avukatın Melahat Ülker AYTAÇ hanımefendi olduğu tesbit edildi.

BARONUZCA DÜZENLENEN SEMİNERE KATILAN PROF.KAMİL MUTLUER VE DOÇ.DR.YAHYA KAZIM ZABUNOĞLUNUN GÖRÜŞLERİ ÖZLEM VE DİKKATLE İZLENDİ.

TÜRKİYE-BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI' tarafından Avukatlık yasasıyla ilgili olarak TBMM. Adalet Komisyonuna sunulan görüşlerin kısa özeti.

MADDE 154: Haklarında meslekten çıkarma cezası verilen veya tutuklama müzekkeresi çıkarılan veya Devletin şahsiyetine karşı işlenmiş avukatlığa genel nitelikteki cürümlerden veya rüşvet, sahtecilik, hırsızlık, dolandırıcılık, inancı kötüye kullanma ve yalan yere tanıklık cürümlerinden biri ile hakkında kamu davası açılan ve 42. madde uyarınca geçici olarak görevlendirilmiş olup, yapılan işlerin ücretini işsahibinden aldığı halde aynı maddenin son fıkrası gereğince kabule değer bir sebep olmaksızın ilgili inercie ödememiş olan avukatların baro disiplin kurulunca işten yasaklanmaları zorunludur.

Yukarıdaki fıkrada belirtilen işten yasaklanma sebeplerinin meydana gelmesinden ve avukatın mahkemeye sevk edilmesinden itibaren altı ay içinde disiplin kurulunca haklarında işten yasaklama kararı verilmeyen avukatlar, bakanlığın doğrudan doğruya vereceği kararla işten yasaklanırlar. Yargılama sonunda beraat eden avukatın her türlü maddi ve manevi tazminat hakları yasaktır.

BARO BAŞKANI AV. AKIN ÇAMOĞLU'NUN BU KONU HAKKINDAKİ DÜŞÜNCELERİ:

Avukatlık yasasında yapılan yeni düzenlemeler savunmaya ağır bir darbe indirmiştir.

İddia ve savunmadan birisinin eşitlikten yoksun olması yargıyı zedeler. 1136 sayılı Avukatlık Yasasının 154. maddesinde yapılan değişiklik Avukatlık mesleği ve dolayısıyla savunmayı zedelemiştir.

Belli suçlardan sanık olan avukatın işten yasaklanması konusundaki hükümlerin kaldırılması gerekirken kapsamının genişletilmesi sonucu suçlu olan avukat değil, sanık olan avukat cezalandırılmış, Anayasanın eşitlik ilkesi ve hukukun genel kuralları çiğnenmiştir.

Kamu kurumlarında avukatlık yapanları baro levhasına yazılmasının isteklerine bağlı olması da, yasanın "Avukatın Baro Levhasına Yazılma Zorunluluğu" hükmü getiren maddeye aykırıdır.

Demokratik hukuk devletinin özünde olan yargının bağımsızlığı, ancak savunmanın özgürlüğü ile gerçekleşeceğinden yeni yasanın, Anayasamıza ve hukukun temel kurallarına uygun bir şekilde yasallaşması zorunludur.

BAROMUZDAKİ STAJYER AVUKATLAR

ADI-SOYADI	MEMLEKETİ	STAJA BAŞLADIĞI TARİH	ÇIKTIĞI FAKÜLTE
Üzeyir ERYILDIZ	Emirdağ	29. 8.1983	ANKARA
Şevki ARTAR	Eskişehir	3.10.1983	İSTANBUL
Nezihe BALCI	Emirdağ	31.10.1983	ANKARA
Ömer Kurtuluş AKSOY	Emirdağ	9.11.1983	İSTANBUL
Mesut ALBUZ	Eskişehir	15.11.1983	ANKARA
Ali ÖKSÜZ	Eskişehir	17.11.1983	İSTANBUL
Nazif ÇAVDAR	Akşehir	17.11.1983	İSTANBUL
Mustafa ÇETİN	Ovacık	18.11.1983	ANKARA
Uğurcan Sevinç ÇINAR	Afyon	21.11.1983	ANKARA
Aydın KAHRAMAN	Sürmene	25. 8.1983	ANKARA
Zübeyde Gülhan ÖZGÜR	Emirdağ	29.11.1983	İSTANBUL
Faruk VURAL	Kınık	26.12.1983	ANKARA
Yıldırım BERKTAŞ	Eskişehir	19. 3.1984	İSTANBUL
Ertuğrul KAYA	Eskişehir	30. 3.1984	İSTANBUL
Asuman KÜÇÜKÇETİNTAŞ	Eskişehir	26. 3.1984	İSTANBUL

HUKUKTAN BİR ŞEY BEKLEMİYECEK OLAN, ÜMİDİNİ DAİMA İHTİLALLERE BAĞLAR.
(KESS)

ADALET, ÖNCE DEVLETTEN GELİR. YASALAR BİR DEVLETİN TOPLUMSAL DÜZENİDİR.
(ARİS)

BİR KARARIN HAKLI OLMASININ TEK ÖLÇÜSÜ ONUN HUKUKİ OLMASI DEĞİLDİR. EN AZ
DAN İNANDIRICIDA OLMASI GEREKİR.
(CAVİT ORHAN TÜTENÇ)

DÜŞÜNCELERİNİ DEĞİŞTİRMEYENLER YALNIZ APTALLARLA ÖLÜLERDİR.
(LOW)

HUKUK, SÜREKLİ BİR OLUŞTUR. FAKAT HER OLAN KENDİNDEN SONRA OLACAK OLAN
YERİNİ TERKETMEYE MECBURDUR.
(JHERİN)

SUÇU TOPLUM HAZIRLAR, SUÇLU İŞLER.
(BUCK)

BİR HUKUK KURALI TOPLUM İHTİYACINI KARŞILAMAZSA, BU KURAL CANLILIGINI YITIRIR
YERİNİ İHTİYACA KARŞILIK VEREN BİR KURAL ALIR.
(Y.H.G.K. 17.3.1965 9/129)

AVUKATLAR BİZİM İÇİN CANLI KİTAPLARDIR. GÖREVLERİ ŞUDUR: BİZİ AYDINLATMAK
(MONTESQUIEU)

SUÇ İLE CEZA ARASINDAKİ ORANSIZLIK, HALKIN SEMPATİSİNİ SUÇLUNUN ÜZERİNE ÇEKER
(LASKI)

ADALETİN BULUNMADIĞI BİR ÜLKEDE HERKES SUÇLUDUR.
(DUVERGER)